

[Helle Degn]

gyndelse på et kæmpearbejde, en kulturel og social reform. At skabe lige chancer og muligheder for kvinder og mænd overalt, det er den udfordring, vi har foran os. Vi blev ikke kun 10 år ældre, vi blev også 10 år klogere, og det skal vi udnytte nu.

Eva Møller (KF):

Kvindekongressen i Nairobi er slut. For os, der deltog, kan man måske næsten sige: en eventyrlig oplevelse er forbi. Vi sidder tilbage med en masse erfaringer, med en masse ting, vi forhåbentlig kan udnytte og udmønte i tiden fremover til gavn og glæde for os selv og også for resten af verden.

Det er naturligvis en umulig opgave på 10 minutter her at fortælle om kongressen og foretage en udtømmende vurdering og drage konklusioner om fremtiden på det enorme område både nationalt, regionalt og globalt, som blev behandlet på kvindekongressen. Der er en lang række ting, man kan være glad for, og man kan herved konstatere de markante fremskridt, der er sket siden den første kvindekongress, i Mexico i 1975.

Jeg synes først og fremmest det er værd at hæfte sig ved, at kvindekongressen denne gang sluttede med consensus om de såkaldte fremadrettede strategier. Det betød, at man var enig om, at vi skulle koncentrere os om det kvindesaglige, det vil sige, at vi skal koncentrere os om problemerne for den del af verdens befolkning, som stadig efter et kvindetiår kan karakteriseres ved at sige, at de udgør halvdelen af befolkningen, de udgør en tredjedel af arbejdsstyrken, de yder to tredjedele af det totale antal arbejdstimer, de tjener en tiendedel af den samlede indkomst, og de ejer mindre end en hundrededel af al ejendom. Der er altså stadig ting, der skal rettes op på, der er stadig arbejde nok at tage fat på, og der var god inspiration at hente under kongressen i Nairobi.

Jeg synes, vi skal gøre os klart, at når det lykkedes i Nairobi – i modsætning til, hvad der skete i Mexico og i København – at opnå consensus om de fremadrettede strategier, så skyldtes det ønsket om og arbejdet med at koncentrere sig om det kvindesaglige. Der er intet i denne holdning, som betyder, at vi nedprioriterer de øvrige store problemer, som skal løses i denne verden. Det er kun en konstatering af, at det er i andre fora, disse

problemer skal løses, at en kvindekongress skal koncentrere sig om at løse de umådelige problemer, som specielt vedrører kvinderne, og så lade resten af verdens problemer ligge.

Handlingsplanen, de fremadrettede strategier frem til år 2000, hvor den næste verdenskongress – gummiparagraf eller ej – i hvert fald senest skal afholdes, er delt op i fem kapitler omhandlende ligestilling, udvikling, fred, kvindegrupper med særlige problemer og internationalt og regionalt samarbejde. Der er mere end 300 paragraffer, så det er en håbløs opgave at omtale dem alle sammen. Det vi nu »bare« har tilbage, er at få fulgt denne handlingsplan op, og jeg kan her helt tilslutte mig arbejdsministerens bemærkninger om opfølgningen internationalt gennem alle de samarbejdsorganer, vi deltager i, både i Norden, i EF og i FN, herunder f.eks. ECOSOC, ILO, WHO, UNESCO osv.

Det, der så kunne være interessant og spændende at koncentrere sig om for os i dag, er spørgsmålet om de nationale opfølgninger af det, som måske specielt berører vores dagligdag her, og vel først og fremmest problemet i forbindelse med forskellen mellem reel og formel ligestilling.

Hvis vi ser på dansk lovgivning, må vi konstatere, at den formelle ligestilling er der ikke noget i vejen med, men den reelle ligestilling kniber det noget mere med. Vi kan vende os alle vegne hen og prøve at se på eksemplerne. Vi kan se på sammensætningen af dette folketing: der er stadig ikke ligelig repræsentation mellem de to køn. Vi kan også efter valgene til de amtskommunale og de kommunale råd i sidste uge konstatere, at vi heller ikke her er nået frem til ligestilling mellem de to køn. Vi kan se på stort set enhver bestyrelse, hvad enten det er på arbejdsgiver- eller arbejdstagerside, hvad enten det er i de store industrier og banker eller alle mulige andre steder, vi kan også gå hjem til den lokale vælgerforening, til skolenævn osv.: der er stadig ikke lighed mellem de to køn. Der er altså endnu en række områder, vi skal sætte ind på.

Vi kan se på statistikkerne, i det omfang de findes – for vi ved, og det bliver der også gjort opmærksom på i »De fremadrettede strategier«, at statistikker ikke altid er så udtømmende, som vi gerne vil have dem, når vi skal prøve på at vurdere spørgsmålet om ligestilling mellem de to køn – at ledigheden